

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

พ.ศ.2546

จากการที่ได้ทำการศึกษาและพบว่าจำนวนเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดหรือเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการปัญหาครอบครัว การคบเพื่อน ก่อปรกับสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เจริญขึ้น ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ว่า เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด คือเด็กกลุ่มไหน การกระทำใดถือว่าการเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ซึ่งรวมถึงการกระทำความผิดของเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ปกครองสมควรที่จะรับโทษหรือไม่ รวมไปถึงเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 หลังจากนั้นจะได้ทำการวิเคราะห์ต่อไปถึงมาตรการในการคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มีความเหมาะสมเพียงใดหรือไม่ ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ ดังกล่าวจะได้ทำการวิเคราะห์ถึงปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวจะได้ทำการวิเคราะห์ถึงปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวต่อไปนี้

ปัญหาการจำแนกอำนาจศาลในการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 5 กำหนดว่า “ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ เว้นแต่ในจังหวัดใดที่ยังไม่ได้เปิดทำการศาลเยาวชนและครอบครัวหรือแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้”

เนื่องจากพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2553 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วัน ซึ่งมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 กำหนดให้มีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว

ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีซึ่งเด็ก และเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามพระราชบัญญัติอื่น

จากกรณีดังกล่าว จึงทำให้ศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กไม่อาจจะ เป็นความผิดในข้อหา หรือ เรื่องใด ถ้าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ต้องนำเรื่องดังกล่าวขึ้นฟ้องต่อศาลเยาวชนเพื่อพิจารณาทุกคดี

บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมีผล ทำให้บุคคล ที่ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก เช่น การกระทำความผิดทางอาญา ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ หรือผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จะถูกดำเนินคดียังศาลเยาวชนและครอบครัว

กรณีของผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ จะต้องบังคับกันตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว ในส่วนกรณีของผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่มีอายุมากกว่า 18 ปีบริบูรณ์ จะต้องบังคับกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ความผิดและโทษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 78 ถึง 86 มีการกำหนดอัตราโทษไว้สำหรับผู้ที่ได้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก คือ โทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือ ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท อัตราโทษดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาคนเดียวตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาตรา 17 ประกอบกับมาตรา 25(5) แต่เนื่องจากว่า ถ้าเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ไม่ว่าผู้กระทำจะเป็นเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ หรือ เป็นบุคคลที่มีอายุมากกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ถ้าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองต้องฟ้องคดีต่อศาลเยาวชนและครอบครัวเท่านั้น

จากข้อความข้างต้น ผู้ศึกษาใคร่ขอเสนอความคิดเห็นว่า ตามหลักแล้วคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ได้แก่คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด หมายถึงคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ความผิดต่อชีวิต ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หรือกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตรา 97 วรรคหนึ่ง คดีครอบครัว คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ คดีอื่นที่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว

กรณีดังกล่าว ผู้ศึกษามีความคิดเห็น ว่า การกระทำความผิดของบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปไม่สมควรที่จะมีการนำเรื่องดังกล่าวขึ้นฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัว เพราะเมื่อ

การกระทำความผิดดังกล่าวของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปได้มีการนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญามาใช้บังคับ แต่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กกับมีการกำหนดให้ผู้ที่ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนำคดีฟ้องศาลเยาวชนเพื่อทำการพิจารณา ซึ่งตามเจตนารมณ์ของศาลเยาวชน ต้องการที่จะแยกการดำเนินคดีของเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ เนื่องจากว่า เด็กและเยาวชนยังไม่มีวุฒิภาวะที่เหมือนผู้ใหญ่ อีกทั้งศาลเยาวชนและครอบครัว ไม่มีเจตนามุ่งลงโทษเหมือนศาลยุติธรรมทั่วไป ผู้ศึกษาเห็นควรว่าการพิจารณาคดีของผู้ที่ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เป็นเด็กและเยาวชนสมควรจะแยกออกจาก การพิจารณาของผู้ใหญ่โดยชัดเจน ซึ่งการพิจารณาของผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปนั้น ควรจะนำความผิดดังกล่าวยื่นฟ้องต่อศาลแขวงเพื่อทำการพิจารณา เพื่อที่จะได้เกิดความสะดวกและเป็นสัดส่วนในการพิจารณาคดี และ ทำให้การพิจารณาระหว่างผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนแยกออกจากผู้ใหญ่โดยชัดเจน

กฎหมายออตโตมาน (The Ottoman Penal Code) พ.ศ.2401 ของประเทศอิสราเอลเป็นกฎหมายฉบับแรก ที่บัญญัติให้มีการแยกการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนออกจากการพิจารณาคดีผู้ใหญ่ คณะกรรมการผู้ร่างกฎหมายฉบับนี้เห็นว่า เด็กหญิงมีพัฒนาทางร่างกายและจิตใจกว่าเด็กชาย จึงมีบัญญัติให้เด็กหญิงรับผิดทางอาญาเมื่ออายุ 9 ปี ส่วนเด็กชายต้องรับผิดทางอาญาเมื่อมีอายุ 12 ปี

ศาลเยาวชนและครอบครัวของอิสราเอลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีถึง 16 ปีและเด็กและเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 9 ปี ถึง 16 ปี แต่ เด็กอายุ 9 ปีถึง 12 ปีไม่ต้องรับผิดทางอาญา เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าขณะ ที่เด็กกระทำผิดนั้น เด็กรู้วาท นไม่ควรกระทำ เช่นนั้น จะเห็นได้ว่าประเทศอิสราเอลนั้นมีการแยกการพิจารณาของเด็กออกจากผู้ใหญ่โดยชัดเจน เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปได้โดยง่ายและเกิดความ เป็นสัดส่วน โดยศาลเยาวชนและครอบครัว ของอิสราเอลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเด็กที่เยาวชนชายที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปี ถึง 16 ปีและเด็กและเยาวชนหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 9 ปีผู้ศึกษามีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับศาลเยาวชนและครอบครัวของประเทศอิสราเอล เพื่อความสะดวกในการพิจารณา และไม่ให้เกิดความล่าช้า ในการพิจารณาคดี และ ป้องกันการลักลั่นในศาลได้ ผู้ศึกษาจึงใคร่เสนอแนวทางปฏิบัติ ให้มีการแยกกระบวนการพิจารณา โดยให้ผู้กระทำที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ฟ้องต่อศาลเยาวชนและผู้กระทำความผิดที่มีอายุมากกว่า 18ปีบริบูรณ์ ก็สมควรที่จะ ยื่นฟ้องศาลแขวงดำเนินการพิจารณา พิพากษา เพื่อให้สมกับเจตนารมณ์ของศาลเยาวชนและครอบครัวที่มุ่งที่จะคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก

คุ้มครองคดีที่เกี่ยวกับครอบครัว จึงควรให้เป็นศาลที่มีหน้าที่เฉพาะ ในการพิจารณาพิพากษาเฉพาะ ความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเท่านั้น

ในกรณีที่โจทก์จะฟ้องขอให้ศาลลงโทษจำเลยในความผิดกรรมเดียวแต่ผิดกฎหมายหลาย บท เช่น ฟ้องจำเลยให้รับผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก และขอให้ลงโทษตามกฎหมายฉบับ อื่นมาด้วย ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีอัตราโทษสูงกว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก เช่น จำเลยได้กระทำ ความผิดโดยการจำหน่ายสารระเหยให้กับเด็ก กรณีดังกล่าวจำเลยได้มีความผิดตามพระราชกำหนด ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในความผิดฐานยุ้ง ส่งเสริม กรณีดังกล่าว จึงเป็นปัญหาในการบังคับใช้ว่า ความผิดฐาน จำหน่ายสารระเหย กับ ความผิดฐาน ยุ้งส่งเสริม เป็นคนละกรรมหรือ เป็นความผิดกรรมเดียวแต่ผิดกฎหมายหลายบท ซึ่ง ตามมาตรา 26 วรรคสอง ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ได้มีการกำหนดว่า ถ้าการกระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น ซึ่งตามมาตรา 26 ได้ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมาตรา 26 คือ ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในส่วนของพระราชกำหนด ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 มาตรา 15 ห้ามมิให้ผู้ใดขายสาร ระเหยแก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ เว้นแต่เป็นการขายโดยสถานศึกษาเพื่อใช้ในการเรียน การสอน ซึ่งอัตราโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนคือ มาตรา 23 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ จากกรณีดังกล่าวต้องฟ้อง ตามพระราช กำหนด ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 ซึ่งมีอัตราโทษหนักกว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก แต่ เนื่องจากไม่มีกฎหมายที่จะกำหนดให้แน่นอนว่าเมื่อมี กรณีเช่นนี้เกิดขึ้น เรื่องดังกล่าวควรจะ ดำเนินการฟ้องที่ศาลใด เป็นปัญหา ในการตีความ กล่าวคือ ในส่วนของกฎหมายสารบัญญัติให้ ลงโทษ ตามบทกฎหมายที่หนักกว่า คือ พระราชกำหนด ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 เพราะ มีอัตราโทษหนักกว่า แต่ในแง่ของกฎหมายวิธีบัญญัติ กฎหมายไม่ได้บัญญัติวิธีปฏิบัติไว้ จึงต้อง ตีความ ว่าในกรณีกระทำความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท แม้เวลาลงโทษศาลจะลงโทษ ตามบทกฎหมายที่หนักกว่า แต่กรณีดังกล่าวก็ต้องถือว่าบุคคลนั้น ได้กระทำความผิดตามกฎหมายส่วนที่มี โทษน้อยกว่ารวมอยู่ด้วย ดังนั้น เมื่อคดีนี้มีการกระทำผิดตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กรวมอยู่ อันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่าการกรณีดังกล่าว กฎหมายควรจะมี การกำหนดให้ชัดเจนถึงเขตอำนาจศาล โดยให้ มีการแยกฟ้อง กล่าวคือ ถ้าเป็นความผิดตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กให้ฟ้องต่อศาลเยาวชน แต่ถ้าไม่ใช่ความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง เด็กควรจะทำกรฟ้องคดีดังกล่าวต่อศาลจังหวัดเพื่อทำการพิจารณา

ปัญหาการตีความกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 4 ได้มีการกำหนดนิยามของคำว่า “เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด” หมายความว่า เด็กที่ประพฤตินไม่สมควรเด็กที่ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งตามกฎหมายกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด พ.ศ.2549 ได้มีการให้นิยามของคำว่า เด็กที่ประพฤตินไม่สมควรไว้ว่า

ข้อ 1 เด็กที่ประพฤตินไม่สมควร ได้แก่ เด็กที่มีพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

1. ประพฤตินเกเรหรือข่มเหงรังแกผู้อื่น
2. มั่วสุมในลักษณะที่ก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น
3. เล่นการพนันหรือมั่วสุมในวงการพนัน
4. เสพสุรา สูบบุหรี่ เสพยาเสพติดให้โทษหรือของมีนเมาอย่างอื่น เข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือค้ำเครื่องค้ำที่มีแอลกอฮอล์
5. เข้าไปในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
6. ซื้อหรือขายบริการทางเพศ เข้าไปในสถานการค้าประเวณีหรือเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
7. ประพฤตินไปในทางชั่วสาวหรือส่อไปในทางลามกอนาจารในที่สาธารณะ
8. ต่อต้านหรือทำทายน่าสังสอนของผู้ปกครองจนผู้ปกครองไม่อาจอบรมสั่งสอนได้
9. ไม่เข้าเรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ

ข้อ 2 เด็กที่ประกอบอาชีพที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี ได้แก่เด็กที่ประกอบอาชีพ ดังต่อไปนี้

1. ขอดานหรือกระทำการส่อไปในทางขอดาน โดยลำพังหรือโดยมีผู้บังคับ ชักนำ ยุยงหรือส่งเสริมหรือ
2. ประกอบอาชีพหรือกระทำการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี

ข้อ 3 เด็กที่คบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี ได้แก่เด็กที่คบหาสมาคมกับบุคคล ดังต่อไปนี้

1. บุคคลหรือกลุ่มคนที่รวมตัวกันมั่วสุม เพื่อก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น หรือกระทำการอันขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีหรือ

2. บุคคลที่ประกอบอาชีพที่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

ข้อ 4 เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย ได้แก่ เด็กที่อยู่ใน สภาพแวดล้อมหรือสถานที่ ดังต่อไปนี้

1. อาศัยอยู่กับบุคคลที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษหรือให้บริการทางเพศ

2. เร่รอนไปตามสถานที่ต่าง ๆ โดยไม่มีที่พักอาศัยเป็นหลักแหล่งที่แน่นอนหรือ

3. ถูกทอดทิ้งหรือถูกปล่อยปละละเลยให้อยู่ในสภาพแวดล้อมอันอาจชักนำไปในทางเสียหาย

บทบัญญัติของกฎกระทรวงกำหนดเด็กเสี่ยงต่อการกระทำความผิด พ.ศ.2549 ดังกล่าวข้างต้น ได้ให้ความหมายของคำว่าเด็กที่ประพฤติตนไม่สมควรไว้ ทำให้เกิดปัญหาของการตีความเด็กที่มีความประพฤติไม่สมควรขึ้นในการบังคับใช้ เนื่องจากว่ากฎกระทรวงได้มีการบัญญัติไว้อย่างกว้าง ไม่ได้มีการบัญญัติให้ชัดเจนถึงเด็กที่ประพฤติตนไม่สมควรซึ่งการตีความนั้นถือว่าเป็นดุลพินิจที่ต้องดูเป็นกรณีไปว่าการกระทำใดไม่สมควร เพราะกฎกระทรวงไม่ได้บัญญัติไว้ให้ชัดเจน ผู้ศึกษาขอยกตัวอย่างในเรื่องของการตีความเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด ที่พบปัญหาในปัจจุบันกรณีของร้านอินเทอร์เน็ต ตามมาตรา 26 (3) ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้ว่าภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ ผู้กระทำการใดกระทำการต่อไปนี้ (3) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด ซึ่งจากบทบัญญัติที่กล่าวมาข้างต้นกฎหมายไม่ได้มีการกำหนดไว้ให้มีความชัดเจนเป็นแนวทางในการตีความถึงเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ซึ่งตัวอย่างที่ผู้ศึกษาจะกล่าวต่อไปนี้เป็นกรณีของร้านอินเทอร์เน็ต นำคดีขึ้นฟ้องต่อศาลปกครอง ในคดีที่เกี่ยวกับร้านอินเทอร์เน็ต ศาลปกครอง 3 แห่ง ได้แก่ ศาลปกครองกลาง ศาลปกครองพิษณุโลก และศาลปกครองขอนแก่น ได้ประทับรับฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับร้านอินเทอร์เน็ต โดยฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการออกกฎระเบียบโดยไม่มีกฎหมายรองรับไปจนถึงการใช้อำนาจตามกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และในขณะที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการทางศาลซึ่งนายเอกพล สวมัตถยติกุล เลขาธิการสมาคมการค้านักธุรกิจผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไทย กล่าวว่า

สาเหตุอันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ได้เข้าไปตรวจจับ ร้านอินเทอร์เน็ตหลายแห่ง โดยอ้างในประกาศ จังหวัดในหลายประเด็น อาทิ เช่นเวลาเปิด / ปิดร้านอินเทอร์เน็ต ระเบียบต่าง ๆ ที่ห้ามเด็กเข้าร้าน ก่อนเวลาสองโมงเย็น ซึ่งตนเห็นว่าเป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการอาชีพสุจริต จึงจำเป็นต้องขอ ความชัดเจนทางกฎหมาย

ซึ่งมูลเหตุเบื้องต้นเริ่มจากการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าจับกุมร้านอินเทอร์เน็ตหลายครั้ง ซึ่งวันเกิดเหตุผู้ดูแลร้านที่เป็นลูกน้องผู้หญิงได้ป่วยเป็นไข้ทับระดู คนให้กับบ้าน แต่ลูกน้องบอกว่า ไหว จะขอฝากร้าน แต่จะขอจับเป็นระยะตนจึงอนุญาต ปรากฏว่าเวลานั้นหลัง 22 นาฬิกา มีเด็กอายุ ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ เข้ามา ในขณะที่ลูกน้องตนหลับ และเดินไปเล่นเกมบนชั้นสอง การที่เด็ก สามารถเปิดเล่นได้เพราะได้มีการซื้อคูปองไว้แล้วล่วงหน้า เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาตรวจจึง จับ ลูกน้องไปดำเนินคดี จับเข้าคุกทั้งที่ป่วย ซึ่งข้อต่อสู้ของเจ้า ของร้านอินเทอร์เน็ต อ้างในเรื่องสิทธิ เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญมาตรา 29และอ้างในเรื่องของการประกาศจำกัดเวลาที่ไม่ให้เด็กเข้าไปร้าน อินเทอร์เน็ตก่อน 14 นาฬิกา โมงเย็นและหลังเวลา 22 นาฬิกา เพื่อ มีเจตนาที่จะป้องกันเด็กหนี โรงเรียน แต่เจ้าของร้าน 26 ได้กล่าวว่าแล้วถ้าเด็กหนีเข้าไปในร้านข้าว หรือไอศกรีมเจ้าของร้านมี ความผิดหรือไม่ ซึ่งเมื่อดูพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ก็ไม่ได้มีข้อความตรงส่วนไหนที่มี การกำหนดว่า เด็กเข้าไปเล่นเกมในร้านอินเทอร์เน็ตมีความผิด เพราะถือว่าการดูแลเด็กเป็นเรื่องของ ผู้ปกครอง เมื่อกฎหมายไม่ได้มีการระบุหน้าที่จึงถือไม่ได้ว่าเป็นความผิด อีกทั้งระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกำหนดเงื่อนไข ในการออกใบอนุญาตของ นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมกิจการเทพและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ.2549 (ระเบียบ เทป) ซึ่งมีการประชุมกันโดยคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ครั้งที่ 10/2549 เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2549 ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย สป.ชั้น 6 อาคารสถาบัน ดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย เจ้าของร้านอินเทอร์เน็ตได้อ ำรงว่า จากระเบียบข้างต้นเจ้าของ ร้านมองว่า กระทรวงมหาดไทยไม่มีอำนาจในการออกระเบียบฉบับนี้ เพราะรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า การตรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนทำไม่ได้ เว้นแต่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นคดีอยู่ใน ศาลปกครองซึ่งศาลได้รับคดีไว้คือ คดีดำที่ 531/2550 ฟ้องศาลปกครองจังหวัดพิษณุโลกที่ 21/2550 ฟ้องศาลปกครองจังหวัดขอนแก่นที่ 468/2550

จากเรื่องดังกล่าวที่ผู้ศึกษาได้ทำการยกตัวอย่างมานี้ น ทำให้มีปัญหาในการตีความว่า ใน การที่เจ้าของร้านอินเทอร์เน็ต ยินยอมปล่อยให้เด็กเล่นเกมนั้นเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมาตรา 26 (3) ฐานบังคับ ชู่เชิญ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอมให้เด็กประพฤติ ตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ซึ่งตามกฎหมายกระทรวง

กำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด พ.ศ.2549 ถึงแม้ว่าจะได้มีกำหนดความหมายของคำว่าเด็ก ที่ประพฤติตนไม่สมควรไว้ แต่การที่กฎหมายได้บัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้โดยกว้าง ทำให้เกิด ปัญหาในการตีความ ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ซึ่งกฎหมายกำหนดว่า ที่ นี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงนั้นยังไม่มี ความชัดเจนแน่นอนว่าการ ปลดปล่อยเด็กให้ เล่นเกมเวลาใดถึงเรียกว่า เป็นการประพฤติตนที่ไม่สมควร ทำให้เรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาในการ ตีความ ทำให้ผู้ประกอบการอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการเอาเปรียบและทำผิดต่อเด็ก ผู้ศึกษามี ความเห็นว่าในกฎกระทรวงที่กำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดนั้น ควรที่จะได้ทำการ เพิ่มเติมในเรื่องของการเล่นเกมของเด็กและระบุในเรื่องของเวลาให้ชัดเจนและแน่นอน เนื่องจาก ก่อนจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ประเทศไทยใช้ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พ.ย.2515 ข้อที่ 20 ประกอบกฎกระทรวงตามประกาศของคณะปฏิวัติ แต่เมื่อ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กออกมาแล้วให้ทำการยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ดังนั้นกฎกระทรวงที่ ออกตามคณะปฏิวัติจึงถูกยกเลิกไปด้วย ดังนั้นคำว่าประพฤติตนไม่สมควร ที่กฎกระทรวงที่ยกเลิก ไปแล้วดังกล่าวนี้ให้ความหมายว่าเที่ยวเตร่เวลากลางคืน เวลา 22.00-04.00 น. ของวันรุ่งขึ้น เว้น แต่ไปกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองจึงถูกยกเลิกไปด้วย ตามที่ผู้ศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น ดังนั้น ในขณะนี้คำว่าประพฤติตนไม่สมควร จึงไม่มีเอกสารใดเป็นลายลักษณ์อักษรว่าคืออะไรซึ่งต้อง คำนึงจากวัฒนธรรมและประเพณี ผู้ศึกษาใคร่เสนอความคิดเห็นว่ากฎหมายเองควรจะระบุ ความหมายและคำนิยามดังกล่าวให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากปัจจุบันได้พบว่ามี การสักรากของเด็กรุ่นในจำนวนที่เพิ่มขึ้นใน 2 ถึง 3 ปีที่ ผ่านมาเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์หลายฉบับที่พบว่าวัยรุ่นทั้งชายและหญิงแห่กันสักรากเป็น จำนวนที่เพิ่มมากขึ้นจาก สภาพสังคมและการรับเอาวัฒนธรรมในทางตะวันตกเข้ามาผู้ศึกษาขอ ยกตัวอย่างปัญหาการสักรากของวัยรุ่นที่มีปัญหาในปัจจุบัน

ตำรวจจังหวัดสระแก้ว พร้อมเจ้าหน้าที่ป่าไม้บุกตรวจสำนักสงฆ์รับทำการสักให้ นักเรียน พบพระเจ้าสำนัก ตรวจสอบหลักฐานอ้างเจ้าคณะอำเภอนำไปตรวจสอบแล้ว ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ สอบปากคำเด็กที่สักยันต์ พร้อมผู้ปกครองเพื่อเตรียมเอาผิด จับสึกพระ ขณะเดียวกันสาธารณสุข จังหวัดนำทีมหมอให้ความรู้เด็กและชาวบ้านถึงอันตรายของการสักที่ถูกวิธี พบเด็ก 2 กลุ่มชอบสัก พวกเรียนไม่ดีก้าวร้าวกับพวกเด็กเรียบร้อย

เมื่อเวลา 10.00 น. วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2554 นายแพทย์ วันชัย กิจอรุณชัย ผู้อำนวยการ โรงพยาบาล จิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว โดย นายแพทย์ ธีรัฐพร วงศ์ศุทธิภากร นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว ส่งเจ้าหน้าที่งานสุขภาพจิต

โรงพยาบาลวังน้ำเย็น และสาธารณสุขกิ่งอำเภอวังสมบูรณ์ จัดทีมเฉพาะกิจ ประกอบด้วยจิตแพทย์ นักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ลงไปพูดคุยกับเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ทำการสักรันต์ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลวังสมบูรณ์ โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม และโรงเรียนเขาแหลม เพื่อค้นหาสาเหตุ วิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาวางมาตรการแก้ปัญหาและให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่เด็กนักเรียน

นายแพทย์วันชัย เปิดเผยว่า จากการพูดคุยให้ความรู้และทำความเข้าใจกับเด็กที่ไปสักรันต์ทั้ง 3 โรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาคล้ายกัน ไม่ว่าจะเป็นแพ้น้ำที่เห็นเพื่อนไปสักมาแล้วนำมาอวดกันทำให้อยากไปสักบ้าง กลุ่มเด็กผู้หญิงถ้ามีรอยสักที่ข้อเท้า สะโพกถือว่าเป็นพวกเดียวกัน อีกส่วนหนึ่งมีความเชื่อเรื่องอาคม นำมาอวดและทดสอบลองของกันในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ จากข่าวที่ออกมา ทำให้สังคมนิยม เด็กเกิดอาการสับสน ตอนแรกไม่คิดว่าสักแล้วจะมีปัญหา จึงกลัวครูและผู้ปกครองว่าจะเดือดร้อนจากสิ่งที่ตัวเองทำไป บางคนรู้สึกผิด ตาหนีตัวเอง เครียด กลัวว่าเมื่อเรียนจบไปแล้วจะหางานทำไม่ได้ จึงพยายามหาทางลบรอยสักกันเองด้วยวิธีการที่ผิด โดยสำนักต่าง ๆ จะใช้กรดกัดบริเวณรอยสักจนเป็นแผลติดเชื้อ และเด็กบางคนกลัวว่าจะติดเชื้อเอชไอวี สำหรับการลบรอยสักนั้น คิดว่ายังไม่ใช่เรื่องเร่งด่วนตอนนี้ เพราะต้องใช้เงิน จำนวนมากเท่าที่ได้พูดคุยกับกลุ่มของอาจารย์ในโรงเรียน พบว่าเด็กที่ไปสักรันต์มีอยู่ 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรกจะเป็นเด็กที่การเรียนไม่ดี มีพฤติกรรมก้าวร้าว อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่มีปัญหา เรียบร้อย ใจเย็น แต่ถูกเหนี่ยวมาจากเพื่อน จึงไปสัก กลุ่มนี้มีมากขึ้นเรื่อย ๆ

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่นิยมสักกลายนั้น ล้วนแต่เพราะเลียนแบบ ทั้งตามเพื่อนและตามกระแสของสังคมที่นิยมสักกลายกัน จากตัวอย่างที่ผู้ศึกษานำมาเป็นตัวอย่างเด็ก เป็นกลุ่มเด็กจำนวน 22 คน ซึ่งประกอบด้วย ชาย 19 คนและหญิง 3 คน แต่ที่พบคือเด็กกลุ่มดังกล่าว อยู่ระหว่างชั้น ป.5 ถึง ม.3 ซึ่งบางคนสักเกือบเต็มแผ่นหลัง โดยที่เด็กเหล่านั้นมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด ไม่ได้มี การกำหนดในเรื่องของพฤติกรรมเด็กที่สักกลายไว้ ซึ่งกรณีดังกล่าวผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะปฏิบัติตามตลาดนัด ห้างสรรพสินค้า หรือแม้กระทั่ง สำนักสงฆ์เอง ได้มีการเปิดรับทำการสักกลายให้กับเด็กและเยาวชน ในราคาที่ถูกลง และเหมือนว่าการสักกลายจะกลายเป็นเรื่อง ที่หาทำได้ง่ายมากในปัจจุบัน โดยผลที่ตามมาอาจส่งผลต่อการติดเชื้อ เอชไอวี จากการใช้เข็ม สักกลาย อีกทั้งพฤติกรรมดังกล่าวในวัยของเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ยิ่งถือได้ว่าไม่เหมาะสม ซึ่งผู้ศึกษาใคร่ขอเสนอแนะให้กฎกระทรวงกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด ควรจะเพิ่มในเรื่องของการสักกลายของเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือมีอายุยังไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์ เพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวี และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

โดยมีทฤษฎีการเลียนแบบ ผู้ก่อตั้งแนวคิดนี้ คือ การ์เบรียล ทาร์ด (Gabriel Tard, ค.ศ. 1912) ซึ่งได้อธิบายโดยสรุปว่า พฤติกรรมการเลียนแบบ หมายถึง การเลียนแบบพฤติกรรมและค่านิยมทางสังคม โดยเกิดจากการพบเห็น เรียนรู้ จดจำและนำมาปฏิบัติตาม ด้วยเหตุนี้ ทาร์ดจึงเชื่อว่าอาชญากรก่ออาชญากรรมได้เพราะเคยรู้เคยเห็นการกระทำที่เป็นอาชญากรรมมาก่อนแล้วเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมนั้นในเวลาต่อมา

อนึ่ง มีข้อน่าสังเกตว่าทฤษฎีการเลียนแบบนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่สำคัญ คือ พฤติกรรมเลียนแบบมักขึ้นอยู่กับสัมพันธ์ระหว่างลักษณะหรือความเข้มข้นของความใกล้ชิดและความถี่ในการติดต่อกัน นอกจากนี้การแพร่ของอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนมักมีแนวโน้มที่จะแพร่จากสิ่งที่สูงที่ต่ำกว่า เช่น จากผู้นำผู้ตามจากเมืองหลวงสู่ชนบท หรือจากค่านิยมทางความคิดสู่ผู้ที่ศรัทธาในค่านิยมนั้น

ด้วยเหตุนี้ หากพิจารณาถึงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนตามแนวคิดทฤษฎีในการเลียนแบบดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จะพบว่า เด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมเพื่อดำเนินคดีและถูกควบคุมตัวไว้รวมกัน เด็กและเยาวชนเหล่านี้จะต้องอาศัยการอยู่รวมกันคราวละมาก ๆ และอยู่รวมกันเป็นเวลานาน จึงทำให้น่าวิตกกังวลว่า ลักษณะดังกล่าวอาจทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากกันและกันตลอดเวลา ดังนั้น การควบคุมตัวเด็กและเยาวชนจึงอาจกลายเป็นหนทางที่นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นทั้งด้านของปริมาณในการกระทำความผิดและด้านของความรุนแรงของอาชญากรรมก็เป็นได้

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีที่ผู้ศึกษายกมากล่าวในข้างต้นนั้น จะมองว่าพฤติกรรมของเด็กส่วนใหญ่มาจากการจดจำ เห็น จากสิ่งแวดล้อม หรือ ว่าสังคม เช่น สื่อต่าง ๆ ตามโทรทัศน์ หรือ อินเทอร์เน็ต แล้วนำมาปฏิบัติตามจนสามารถก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้ ถ้าเด็กได้เลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และยังมีอีกทฤษฎีที่สนับสนุนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิดของเด็ก คือ ทฤษฎีการควบคุมของสังคม กลุ่มทฤษฎีการควบคุมทางสังคมเชื่อว่า มนุษย์โดยธรรมชาติมีนิสัยที่เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง ดังนั้น โฮเวิร์ด แคปแลน (Howard Kaplan, 1978) ผู้คิดค้นทฤษฎีการเพิ่มคุณค่าในตัวเอง (Self-enhancement theory) จึงอธิบายว่า บางครั้งการกระทำผิดจึงเกิดจากความสนุก ความพึงพอใจของตัวเอง หรือเพียงเพื่อต้องการเพิ่มคุณค่าทางภาพลักษณ์ให้แก่ตนเอง (Self-image) และทำให้ทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับตนเองลดลงเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น เทรวิส เอิร์สไฮ (Travis Hirschi) ซึ่งนำเสนอทฤษฎีการควบคุมทางสังคม และเป็นผู้เขียนหนังสือชื่อ “สาเหตุการกระทำความผิดของเด็ก” (Causes of Delinquency) เชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีโอกาสที่จะกระทำการอันละเมิดต่อกฎหมาย เพียงแต่ยังเกิดความกลัวว่าพฤติกรรมละเมิดกฎหมายจะทำลายความสัมพันธ์

ของครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น ถ้ามนุษย์คนใดขาดความผูกพันทางสังคม ไม่สนใจว่าใครจะเป็นอย่างไรจะเกิดความอิสระในการกระทำความผิด ซึ่งผลที่ตามมาก็คือจำนวนอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นได้ว่าความผูกพันทางสังคม ได้แก่

- 1) ความผูกพัน (Attachment)
- 2) ข้อผูกมัด (Commitment)
- 3) การมีส่วนร่วมในสังคม (Involvement) และ
- 4) ความเชื่อ (Belief)

จึงเป็นสิ่งที่มียุทธพลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจกระทำความผิดของคนในสังคมนั้น ข้อสรุปนี้จึงเป็นไปในทำนองเดียวกันกับแนวคิดในทฤษฎีปฏิบัติการของสังคม (Social reaction theory) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ทฤษฎีตราป้าย” (Labeling theory) ซึ่งเชื่อว่า เมื่อสังคมเป็นผู้กำหนดว่าอะไรคือพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังนั้น คนในสังคมจึงควรมีปฏิกิริยาตอบโต้ต่อผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างสอดคล้องกัน

ทฤษฎีดังกล่าวที่ผู้ศึกษายกมานั้น มีความเชื่อที่ว่า การกระทำความผิดของเด็กในบางครั้งไม่ได้เกิดขึ้นจากความตั้งใจ แต่เกิดมาจากความสนุกสนาน หรือ การอยากรู้ อยากลอง บางครั้งอาจเกิดจากการที่ขาดการได้รับความอบอุ่นจากบุคคลในครอบครัวหรือมีปัญหาครอบครัวหย่าร้าง ซึ่งเมื่อนำทฤษฎีดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับ กฎกระทรวงกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด นั้น การที่เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงนั้น สิ่งแรกย่อมมาจากครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันหลัก และเป็นสถาบันแรก ในการขัดเกลาคุณลักษณะ เมื่อสถาบันดังกล่าวเกิดปัญหา จึงทำให้เกิดปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเด็กที่เป็นปัญหาต่อสังคมตามมา

เมื่อเปรียบเทียบ ตามกฎหมายบริการสังคม (Social Services) มาตรา 371 และกฎหมายศาลครอบครัว (Family Court Act) มาตรา 712 ของมลรัฐนิวยอร์กประเทศสหรัฐอเมริกา นิยามคำว่า “เด็กที่ต้องคุ้มครองพิเศษ” Person in need of supervision ทำนองเดียวกัน หมายถึง ผู้ชายที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี และผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ซึ่งมีความประพฤติเสเพล (Truant) หรือไม่สามารถแก้ไขได้ (Incorrigible) หรือไม่สามารถปกครองดูแลได้ (Ungovernable) หรือมีอุปนิสัยดื้อรั้น (Disobedient) และบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สามารถปกครองดูแลได้

ตามกฎหมายว่าด้วยเด็ก (Child Act 1989) ของประเทศสหราชอาณาจักร หมวด 4 ว่าด้วยการดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำเด็ก มาตรา 31 (2) กำหนดให้ศาลออกคำสั่งดูแล (care) หรือให้คำปรึกษาแนะนำ (Supervision) เด็ก ถ้าปรากฏว่า

(ก) เด็กตกอยู่ในอันตรายหรือน่าจะเกิดอันตรายแก่เด็กนั้นและ

(ข) อันตรายหรือน่าจะเกิดอันตรายแก่เด็ก ดังต่อไปนี้

1. การเลี้ยงดูหรือการให้สิ่งจำเป็นต่อการเลี้ยงดูแก่เด็ก ถ้าศาลไม่มีคำสั่งดูแลหรือให้คำปรึกษาแนะนำ (Care or supervision order) เด็กอาจจะไม่ได้รับจากบิดามารดาหรือ
2. เด็กที่มีความประพฤติเสียหายจนบิดามารดาไม่สามารถปกครองดูแลได้ (The child's being beyond parental control)

เมื่อนำกฎหมายในเรื่องของการคุ้มครองเด็กของประเทศสหราชอาณาจักร มาเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยจะพบว่า ตามกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักร ได้มีการเด็กที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการคุ้มครองพิเศษ คือ เด็กที่มีความประพฤติเสเพล ไม่สามารถแก้ไขหรือมีอุปนิสัยคือร้อน ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ กฎกระทรวงที่กำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดนั้น จะพบว่าของประเทศสหราชอาณาจักร ส่วนใหญ่มุ่งคุ้มครองเด็กที่เกเรจนไม่สามารที่จะดูแล ตัวเองได้ถือว่าเป็นเด็ก ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

ผู้ศึกษาได้กล่าวมาทั้งหมดรวมถึงได้ยกตัวอย่างมาข้างต้นนั้น ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องของการตีความ กฎกระทรวงกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด ควรจะมีการเพิ่มเติม ในส่วนของร้านอินเทอร์เน็ตที่ได้ปล่อยปละละเลยให้เด็กเข้าไปใช้บริการ ในเวลาที่ไม่เหมาะสมโดยสมควรที่จะมีการกำหนดในเรื่องของเวลาที่ชัดเจนและแน่นอน ทั้งในช่วงปิดหรือเปิดภาคเรียน รวมไปถึงสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะไม่ใช่ร้านอินเทอร์เน็ตเท่านั้น แต่เป็นสถานที่ มั่วสุม หรือ ส่อให้เด็กมีความประพฤติที่ไม่สมควรได้ เช่น โรงภาพยนตร์ ร้านอาหาร ควรจะกำหนดเวลาที่แน่นอนในการให้เด็กได้เข้ามาใช้บริการได้ เพื่อป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิดของเด็ก และนอกจากนั้น กฎกระทรวงกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดนั้นควรที่เพิ่มในส่วนของการสักรายของวัยรุ่นไทย

ในปัจจุบันที่ปัจจุ บันมีสถานที่ดังกล่าวเปิดทั่วไป ทำให้เด็กสามารถเข้าไปสักราย หรือเล่นที่ร่างกายเพื่อความสนุกหรือความนิยม ได้ง่ายจนทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของโรคติดต่อตามมา ในประเด็นดังกล่าวนี้ ตัวผู้ศึกษามองว่า แม้ว่าเรื่องดังกล่าวจะเป็นสิทธิส่วนตัวของเด็กนั้น แต่เด็กคือผู้ที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ยอมทำตามแฟชั่น หรือสังคมโดยไม่คิดถึงอันตรายที่จะตามมา ผู้ศึกษาเห็นว่ากฎหมายควรมีกฎเกณฑ์ในการห้ามไม่ให้ผู้ที่ บรรลุนิติภาวะกระทำการดังกล่าว และบทลงโทษตามมาตรา 26 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้นกำหนด อัตราโทษ ไว้สำหรับผู้ที่ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มีโทษจำคุกไปจนทำให้ผู้กระทำไม่เกรงกลัว

กฎหมาย ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่า กฎหมายควรมี การเพิ่มอัตราโทษให้สูงขึ้นเพื่อให้ผู้ที่กระทำ ความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย

ปัญหาการ ไม่กำหนดความผิดของผู้พบเห็นการทอดทิ้งเด็ก ตามมาตรา 29 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้ใดพบเห็นเด็ก ตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามหมวด 3 และหมวด 4 จะต้อง ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นและแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่าย ปกครองหรือตำรวจ หรือผู้มี หน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 โดยมีซึกซ่า วรรคสาม กำหนดว่า การแจ้งหรือการ รายงานตามมาตรา 29 นี้ เมื่อได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญาหรือทางปกครอง

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้น ได้มีกา รกำหนดถึงเด็กที่พึงจะได้รับการสงเคราะห์ไว้ 8 ประเภทด้วยกันคือ เด็กเร่ร่อนหรือเด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง ณ ที่ใดที่หนึ่งเด็กที่ ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุจากตัวผู้ปกครองหรือครอบครัวแตกแยก เด็กที่ ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสม เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบเด็กพิการ เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก และเด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง

จากบทบัญญัติตามมาตรา 29 นั้น ตามวัตถุประสงค์กฎหมายไม่มีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ ปฏิบัติตาม เพียงแต่ กฎหมายมีความปรารถนาที่จะให้ทุกคนในสังคม ช่วยกัน สอดส่องดูแล กล่าวคือ เมื่อพบเห็นเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือหรือคุ้มครองต้องแจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันลักษณะของครอบครัวไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว มากขึ้น ทำให้ครอบครัวต้องแสวงหาปัจจัยในการดำรงชีวิต กันมากขึ้นเพื่อดำรงชีวิตให้อยู่รอด ทำ ให้เด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบตามไปด้วย ซึ่งข้อมูลจากมูลนิธิอาสาพัฒนาเด็กมีการคาดการณ์ ว่าในประเทศไทยมีจำนวนเด็กเร่ร่อนมากกว่า 30,000 คนหรือกรณีของเด็ก

ตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลียกำหนดในเรื่อง ของการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก Children (Care and Protection) Act, 1987 ของมลรัฐนิวเซาท์เวล ยังกำหนดให้ความคุ้มครองเด็กซึ่ง จำเป็นต้องได้รับการดูแลและช่วยเหลือเพื่อเด็กจะมีพัฒนาการและเจริญเติบโตได้อย่างมี

ประสิทธิภาพภายใต้ครอบครัวที่อบอุ่นและมีความรักความเข้าใจ และคุ้มครองการกระทำทารุณต่อเด็กด้วย

กฎหมายมาตรา 22 กำหนดให้บุคคลที่พบเห็นเด็กซึ่งตกอยู่ในภาวะอันตรายหรือมีความเป็นอยู่ที่อันตราย (In Danger of Being) หรือถูกทารุณกรรม (Abused) หรือเห็นเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลต้องแจ้งทันที ให้เจ้าหน้าที่กรมสวัสดิภาพ เด็กและเยาวชนทราบโดยทันที และกำหนดให้แพทย์หรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น เช่น พยาบาล หรือ นักจิตวิทยา (Psychologist) นักสังคมสงเคราะห์ (Social Worker) ที่ได้ตรวจหรือรับเด็กไว้ดูแลหากมีเหตุที่น่าเชื่อว่าเด็กถูกทำร้ายต้องรีบแจ้งเหตุให้กรมสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนทราบโดยทันที มิเช่นนั้นมีความผิดทางอาญาปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญออสเตรเลียหรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือนและอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้และมาตรา 23 ยังกำหนดให้อธิบดีกรมสวัสดิภาพและคุ้มครองเด็ก (Director-General) มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ดูแลเด็ก ซึ่งมีพฤติการณ์น่า เชื่อว่าจะกระทำทารุณกรรมเด็ก นำเด็กนั้นไปรับการตรวจจากแพทย์ หากผู้ใดขัดขืนไม่ปฏิบัติตามมีความผิดทางอาญามีโทษปรับ 1,000 หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่มีหน้าที่ดูแลเด็ก

แนวทางของประเทศออสเตรเลีย จะเห็น ได้อย่างชัดเจน ว่าได้ให้ความสำคัญต่อประชากรที่เป็นเด็กเป็นอย่างมาก โดยกฎหมายของประเทศออสเตรเลียเองนั้น ได้มีการกำหนดบทลงโทษ สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา 22 กล่าวคือ ถ้าบุคคลที่พบเห็นเด็กตกอยู่ในอันตราย หรือถูกทารุณกรรม หรือต้องได้รับการดูแล ต้องรีบแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ ทราบโดย ทันที มิเช่นนั้นจะมีโทษทางอาญา โดยจะเห็นได้จากที่กฎหมายเองนั้น ได้มีการบัญญัติบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน และแนวทางในการดูแลเด็กไว้

ในส่วนของประเทศไทยนั้นจากบทบัญญัติของกฎหมายไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะลงโทษ เพียงแต่มุ่งให้ทุกคนในสังคมช่วยกัน สอดส่อง ดูแล เนื่องจากเด็กเป็น ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ยังคงต้องการได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ ซึ่งเมื่อมองจากสภาพปัญหานั้นเด็กที่จำเป็นที่จะต้อง ได้รับการสงเคราะห์นั้น ล้วนแต่เป็นเด็กที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ล้วนต้องการได้รับการดูแลช่วยเหลือ ซึ่งผู้ศึกษามองว่าสมควรที่จะมีกา รกำหนดบทลงโทษให้เป็นความผิดเด็ดขาดตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะในปัจจุบัน ปัญหาของเด็ก ที่พึงจะได้รับการสงเคราะห์นั้น มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าลดจำนวนลง

ทางสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) จากแผนปฏิบัติการปฏิรูปประเทศไทย เพื่อสร้างสังคมแห่งความเป็นธรรม ด้วยการสร้างอนาคตของชาติด้านการพัฒนาคน เด็กและเยาวชน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2554 ซึ่งได้ทำการสำรวจ

และพบว่า ยังมีเด็กที่พึงจะได้รับการดูแลสงเคราะห์ เนื่องจากว่าขาดโอกาสทางการศึกษา พิจารณาทอดทิ้ง รวมถึงมีการถูกดำเนินคดี ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 11 กลุ่ม โดยพบว่า มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 6,400,000 คน ประกอบด้วย

1. เด็กเร่ร่อน มีจำนวน 30,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่ประสบปัญหาครอบครัวแตกแยก ถูกทารุณกรรม บางส่วนออกมาเร่ร่อนเพื่อช่วยเหลือครอบครัว
2. เด็กไร้สัญชาติ มีจำนวน 200,000-300,000 คน ซึ่งเด็กกลุ่มนี้มีความต้องการ ทางสิทธิทางกฎหมาย ที่ตนพึงจะได้รับทั้งสัญชาติ การศึกษา
3. ลูกของแรงงานต่างด้าว มีจำนวน 250,000 คน ซึ่งเด็กในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ขาดโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากต้องอพยพ
4. เด็กติดเชื้อเอดส์ มีจำนวน 50,000 คน ซึ่งคิดจากพ่อแม่ เด็กในกลุ่มนี้ต้องการความเอาใจใส่จากครอบครัว เครือญาติ การดูแลด้านสุขภาพ รวมถึงการพักผ่อนหย่อนใจ
5. เด็กกำพร้าถูกทอดทิ้ง มีจำนวน 88,730 คน ซึ่งถูกทอดทิ้งตามโรงพยาบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก
6. เด็กถูกบังคับใช้แรงงาน โดยเฉพาะเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ถูกบังคับใช้แรงงานอย่างผิดกฎหมาย
7. เด็กถูกบังคับให้ค้าประเวณี รวมถึงเด็กที่ทำงานในสถานบริการ เช่น สนุกเกอร์ ฟับ คาร์เฟ้ โดยพบว่า มีอายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ มีจำนวน 25,000 คน
8. เด็กติดยา มีจำนวน 10,00 คน โดยกระจายในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่
9. เด็กยากจนพิเศษ หรือเด็กที่ครอบครัวมีรายได้ รวมกันไม่เกิน 20,000 บาท/ปี มีจำนวน 2,978,770 คน
10. เด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ถิ่นทุรกันดาร มีจำนวน 160,000 คน ซึ่งเด็กกลุ่มนี้มีความต้องการโอกาสทางการศึกษา
11. เด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ (LD) เด็กสมาธิสั้น (ADHD) มีจำนวน ถึง 2,500,000 คนหรือประมาณ 1 ใน 5 ของเด็กวัยเรียนถึงมัธยม 3

จากข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่างมาในเบื้องต้น ซึ่งทำให้มองเห็นภาพว่า ในประเทศไทยเรานั้นมีเด็กอีกจำนวนไม่น้อย ที่ยังคงต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือ ความเอาใจใส่จากทุกคนในสังคมเพื่อมาช่วยเหลือดูแลเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ผู้ศึกษาเห็นว่ากฎหมายนั้นควรมีสภาพบังคับ หรือบทลงโทษสำหรับผู้ทะเลาะ ซึ่งอาจจะกำหนดในแนวทางเดียวกับ ประมวลกฎหมายอาญา ภาคหก โทษ เช่นในประมวลกฎหมาย

อาญา มาตรา 374 กำหนดว่า ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

การที่ผู้ศึกษาเสนอแนวความคิดเช่นนี้ เพื่อให้กฎหมาย มีบทลงโทษ สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหรือละเลยในปัญหาเหล่านี้ของเด็กไป ซึ่งถึงแม้ว่าตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายลงโทษใคร แต่เป็นกฎหมายที่ มุ่งให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง และระดมความคิดในทุกภาคส่วน เข้าด้วยกัน เพื่อแก้ไขปัญหามาตรึงของเด็กซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ แต่เนื่องจากเด็กที่พึงได้รับความสงเคราะห์นั้น เป็นเด็กที่มีความต้องการในการช่วยเหลือมากกว่าเด็กในวัยเดียวกัน ซึ่ง ไม่มีปัญหาหากผู้พบเห็นกับไม่ใส่ใจ คิดว่าไม่ใช่เรื่องของเราจะทำให้ปัญหาเด็กเหล่านั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกับส่งผลให้ประเทศชาติขาดทรัพยากรที่สำคัญที่จะไปช่วยพัฒนาประเทศให้ดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้าในอนาคตได้

เพื่อเป็นการลดปัญหาในเรื่องดังกล่าวนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 สมควรที่จะมีมาตรการลงโทษผู้ที่ละเลยด้วย

ปัญหา การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

การที่ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่กำหนดขึ้นตามกฎบัตรสหประชาชาติที่ว่าด้วยศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์เท่าเทียมกัน โดยระลึกว่าเด็กมีสิทธิพิเศษที่จะได้รับการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครอง ทั้งในสภาพแวดล้อมของเป็นไปตามมาตรฐานของอนุสัญญานบนพื้นฐานของค่านิยมทางประเพณีและวัฒนธรรมของชาติพันธุ์และสังคมโดยมีการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535

การภาคยานุวัติ หมายความว่า รัฐบาลไทยได้ให้ความยินยอมที่จะผูกพันตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยที่ไม่ได้เข้าร่วมในการเจรจาทำสนธิสัญญาตั้งแต่ต้นและไม่ได้ลงนามในสนธิสัญญานี้มาก่อน แต่เป็นการเข้าผูกพันในภายหลังจากการบังคับใช้สนธิสัญญาแล้ว ดังนั้นแม้ว่ารัฐบาลไทยได้เคยละเมิดวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญานี้ก่อนการภาคยานุวัติไม่ ต้องรับผิดชอบต่อการละเมิดดังกล่าว

ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้กำหนดให้รัฐภาคีสมาชิกต้องเคารพและคุ้มครองเด็กทุกคนที่อยู่เขตอำนาจของตนไม่ว่าจะเป็นคนสัญชาติของประเทศนั้นหรือไม่ ที่อยู่ภายในเขตอำนาจของตนโดยไม่เลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สี ผิวกาย ภาษา ศาสนา ความ

คิดเห็นทางการเมือง โดยอนุสัญญากำหนดพันธกรณีให้ประเทศภาคีสมาชิกคุ้มครองสิทธิเด็กขึ้น
พื้นฐานสำคัญ 4 ประการ คือ

1. สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่รอด
2. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนารอบด้าน
3. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองทันทีที่เกิดเหตุ
4. สิทธิในการมีส่วนร่วม

ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ
ก็ได้มีบทบัญญัติในมาตรา 30 ที่บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความ
คุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด
เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทาง
เศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัด
ต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ในหมวดที่ 7 ซึ่งเป็นเรื่องส่งเสริมความ
ประพฤตินักเรียนนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยมาตรา 63 ถึง 67 โดยหลักการสำคัญของ
พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้น ไม่ใช่กฎหมายที่ออกมาเพื่อลงโทษ แต่ออกมาเพื่อคุ้มครองปกป้อง
เด็กมิให้ตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิด

จากการศึกษาเนื้อหาของบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กในหมวดที่ 7 นั้น ผู้ศึกษา
มีความคิดเห็นว่ามีลักษณะเป็นการควบคุมเด็กมากกว่าเป็นการคุ้มครองเด็กผู้ศึกษาใคร่ขอ
ยกตัวอย่างของกรณีในมาตรา 66 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้น ซึ่งถ้ามีการกระทำความผิด
จะต้องมีการเชิญผู้ปกครองหรือว่า เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสามารถสอบหรือเรียกครู อาจารย์ ผู้ปกครอง
ที่ดูแลเด็กมาว่ากล่าวตักเตือนได้ กรณีดังกล่าวจึงทำเนื้อหาในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กหมวดที่ 7
นี้ มีลักษณะเป็นเครื่องมือที่เอื้อให้ การทำงานด้ ังกล่าวของเจ้าหน้าที่ของรัฐทำงานโดยुकความ
เสรีภาพของเด็กมากจนเกินไป

อีกทั้งยังมีบทบัญญัติในมาตรา 67 ที่มีการกำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการ
ฝ่าฝืนกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวกับความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบการกระทำความผิด

เนื่องจากการที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มีผลทำให้ต้อง
ปฏิบัติตามอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่เนื่องจากบทบัญญัติมาตราดังกล่าวของพระราชบัญญัติคุ้มครอง

ครองเด็ก กับ มีความขัดแย้งไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกำหนดให้รัฐภาคีสมาชิกต้องเคารพและคุ้มครองสิทธิเด็กทุกคน และไม่เลือกปฏิบัติและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ซึ่งจากบทบัญญัติหมวดที่ 7 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่กล่าวมานั้น มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อเด็กแบบไม่เท่าเทียมกัน

อีกทั้งการกระทำดังกล่าวยังเป็นการกระทำที่ขัดกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกำหนดให้การ ค้น มี 3 ประเภทคือ ค้นที่รื้อฐาน ค้นบุคคล และค้นเอกสารทางไปรษณีย์ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 กำหนดว่า การค้นในที่รื้อฐานนี้เพื่อการค้น 2 ประการ คือ หาบุคคลได้แก่ บุคคลซึ่งถูกหวั่งเหนี่ยวกักขังในที่รื้อฐานนั้นหรือบุคคลที่มีหมายจับได้โดยไม่ต้องมีหมายส่วนการค้นหาสิ่งของ ได้แก่ สิ่งของซึ่งอาจเป็นวัตถุพยานเอกสารก็ได้ หรือซึ่งมีไว้หรือได้มา โดยการกระทำผิดหรือใช้ในการกระทำ ผิดหรือซึ่งต้องถูกยึดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

โดยหลักแล้ว การค้น โดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ จะต้องมิหมายค้นซึ่งออกโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่มีข้อยกเว้นตามมาตรา 92-(1)-(5) ดังนี้ เมื่อมีเสียงร้องขอให้ช่วยมาจากข้างในที่รื้อฐาน มาตรา 92 (1) เมื่อปรากฏความผิด ซึ่งนำกำลังกระทำในที่รื้อฐาน มาตรา 92 (2) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รื้อฐานมาตรา 92 (3) เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าสิ่งของที่ได้มาโดยการกระทำผิดได้ซ่อนอยู่ในนั้นประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นเนื่องจากการเน้นซำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายเสียก่อนมาตรา 92 (4) เมื่อที่รื้อฐานนั้น นั้น ผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้านและการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา 78 มาตรา 92 (5) (ณรงค์ ใจหาญ, 2551, หน้า 214-215)

จาก กรณีที่ผู้ศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้น วัตถุประสงค์หลัก ไม่ได้มีไว้เพื่อลงโทษเด็ก มีไว้เพื่อให้การช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก ทั้งเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ และเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด ซึ่งเนื้อหาในหมวดที่ 7 ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งตัวผู้ศึกษามองว่า บทบัญญัติของหมวดที่ 7 นั้น เป็นการที่ให้อำนาจต่อเจ้าหน้าที่คุกคามต่อเสรีภาพของเด็ก มากยิ่งขึ้น และการที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นั้น กล่าวคือ ตามข้อ 37 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งบัญญัติว่า ข) จะไม่มีเด็กคนใดถูกริดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือ โดยผลการ การจับกุม กักขัง หรือ จำคุกเด็กจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย และจะใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้นและให้มีระยะเวลาสั้นที่สุด เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า อนุ สัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกำหนดในเรื่อง

ของการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็กไว้ แต่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก มาตรา 67 กำหนดให้อำนาจของเจ้าหน้าที่มากจนเกินไป ในการคุกคามเสรีภาพของเด็ก เช่น อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ทำการเข้าไปในเคหะสถานได้ หรือ ควบคุม จากกรณี ดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า เด็กจะรู้สึกต่อต้านกับการกระทำดังกล่าว เมื่อมีการห้ามปรามก็จะยิ่งก่อให้เกิดการกระทำผิด

เมื่อนำเรื่องดังกล่าวมาเทียบกับ ทฤษฎี ตรายาป (The Labeling Theory) ซึ่ง แนวคิดของทฤษฎีนี้ เชื่อว่าพฤติกรรม ธรรมอาชญากรรมเกิดขึ้นจากสังคม เป็นผู้ กระทำการ ตรายาป ให้ กล่าว คือ เมื่อเด็กมีการกระทำผิดในครั้งแรก แล้วถูกกล่าวหา จะเป็นการสร้างบาปติดตัวให้กับเด็ก

ผู้ที่เสนอแนวคิดนี้เป็นคนแรกคือ การ์เบรียล ทาร์ด (Gabriel Tard) นักสังคมวิทยาและนักอาชญาวิทยาชาวฝรั่งเศส และในเวลาต่อมาเอ็ดวิน เฮซ ชัทเธอร์แลนด์ (Edwin H.Sutherland) นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกันก็ได้เสนอแนวคิดในทำนองเดียวกันนี้ด้วยเหมือนกัน โดยทั้งสองเห็นตรงกันว่าผลของการตรายาปอาจเปลี่ยนนิสัยของคนให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตลอดไปเลยก็ได้ เนื่องจากการตรายาปจะติดตัวบุคคลผู้นั้นเสียยิ่งกว่าสิ่งที่เขาได้ทำลงไป

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้ศึกษามีความคิดเห็น แนวคิดดังกล่าวไม่ต้องการให้เด็กถูกตรายาปติดตัว ซึ่งจะ ทำให้ เกิดเป็นปมด้อยที่ติดอยู่ในจิตใจของเด็ก ซึ่งผู้ศึกษามองว่าตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กหมวดที่ 7 การที่อำนาจให้สารวัตรนักเรียน มากเกินไป ในการที่จะลงโทษ ควบคุม เด็ก อาจจะ ทำให้เด็ก มีพฤติกรรมที่จะต่อต้านหรืออาจจะเกิดความดี้อัน ทำในเรื่องดังกล่าวขึ้นอีก ผู้ศึกษามีความคิดเห็น ควรจะหามาตรการที่จะเยียวยา เด็ก มีการพูดคุยกัน มีการมีส่วนร่วม ของเด็ก มากกว่า จะให้อำนาจดังกล่าวกับสารวัตร นักเรียนมากเกินไป ซึ่งจะเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก จนกลายเป็นปัญหาทำให้เด็ก รู้สึกถึงการถูกบังคับแล้วจะมีพฤติกรรมต่อต้านกับคำสั่งดังกล่าว

ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่กฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการว่ากล่าว หรือ ตักเตือน เด็กที่ประพฤติไม่เหมาะสมนั้น ตัวผู้ศึกษามีความเห็นด้วย แต่การที่จะให้อำนาจแก่ เจ้าหน้าที่ ในการลงโทษหรือมีอำนาจในการเข้าไปบุกค้น ที่เป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของเด็กมากจนเกินไป จนทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต่อต้านไม่ใช่ทางแ ก้ปัญหา ที่ถูกต้อง อาจจะทำได้ กเหล่านั้น มีพฤติกรรมแบบเดิมขึ้นเป็นครั้งที่ 2 เนื่องจากว่าอยากที่จะทำหาย ซึ่งทางที่ดี ควรที่จะหามาตรา ร่วมมือ จากทั้งตัวเด็กและผู้ปกครองรวมไปถึงอาจารย์เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น

ปัญหาการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 17 ได้มีการกำหนดให้ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการ

จังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ อัยการจังหวัด พัฒนาการจังหวัด แรงงานจังหวัด เข้ามาผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัด ผู้บังคับการตำรวจ จุฬารจังหวัด ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือผู้แทนศาล จังหวัด ในกรณีที่จังหวัดนั้น ไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัว ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนจังหวัดหรือผู้แทนกระทรวงยุติธรรมซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการในจังหวัดในกรณีที่จังหวัดนั้น ไม่มีสถานพินิจ นายก องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่า ราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวงแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ใน การงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ วิชาชีพละสองคน โดยจะต้อง มีผู้แทนจากภาคเอกชน อย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านสวัสดิการ เด็กอีกสองคน โดยมีพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

จากกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น คณะกรรมการที่เข้ามาทำหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลเด็กส่วน ใหญ่ จะเป็นข้าราชการระดับสูงที่เป็นข้าราชการประจำและตัวแทนจากภาคเอกชนซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ ด้านละ 2 คนและผู้ปฏิบัติงานด้าน สวัสดิภาพเด็ก 2 คนซึ่งจะเห็นได้ว่า กฎหมาย ไม่ได้มีการกำหนดให้มีตัวแทนที่มีส่วนร่วมจากภาค ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อช่วย กันแก้ไขปัญหาในการคุ้มครองเด็กเพื่อเป็นการระดมความคิด ในทุกภาคส่วนมาช่วยกันแก้ปัญหาของเด็ก

ประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียใช้ระบบ คณะกรรมการสวัสดิการระบบสแกนดิเนเวีย (Scandinavian 7'-v8;k, System of Welfare Boards) ซึ่งคณะกรรมการสวัสดิการสำหรับเด็ก และ เยาวชนคัดเลือกจากบุคคล 3 ประเภท คือ บุคคลธรรมดา ผู้ประกอบวิชาชีพและผู้แทนของรัฐ บุคคล ธรรมดา 4 คน ซึ่งเป็นสตรี 1 หรือ 2 คน ผู้ประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ผู้พิพากษา แพทย์ และนักบวช จำพวกละ 1 คน

ปัจจุบันคณะกรรมการสวัสดิการสำหรับเด็กและเยาวชน ดังกล่าวข้างต้นได้เปลี่ยนแปลง ไปมาก ตามพระราชบัญญัติสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน ค.ศ.1953 คณะกรรมการซึ่งเป็นผู้พิพากษา แพทย์และนักบวช ถูกตัดออกไป เว้นแต่กรณีเป็นคดีที่มีปัญหาหากกฎหมายจึงจะขอความช่วยเหลือจาก ผู้พิพากษาคณะกรรมการปัจจุบันประกอบด้วยบุคคลธรรมดา 5 คน มาเป็นคณะกรรมการในการ คุ้มครองเด็ก

ตามที่คุณศึกษาได้กล่าวมาข้างต้นนั้น เห็นว่า ในส่วนของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการ คุ้มครองดูแลเด็ก ของประเทศไทย นั้น ไม่ได้มีการกำหนด ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การแก้ไขปัญหา อย่างเช่น ของประเทศในกลุ่ม สแกนดิเนเวีย ผู้ศึกษามีความเห็น ว่า ในกรณี

ดังกล่าว กฎหมายเองควรที่จะมีบทบัญญัติเพิ่มเติมให้มีตัวแทนในส่วนของภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของเด็กด้วย เพราะบางที การดูแลในส่วนของเด็ก ไม่ได้ต้องการผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ อย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องการผู้ที่จะเข้าใจ และรับรู้ไปถึงปัญหาของเด็ก ซึ่งไม่ใช่การเน้นบทบาทที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงอย่างเดียว แต่ เป็นการเน้นบทบาท ในการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อมาช่วยกันระดมความคิดแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ปัญหาการปฏิบัติต่อเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26(3)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26 (3) กำหนด ห้ามมิให้ผู้บังคับ บัญชี ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตน ไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งภายหลังจากการที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับสถานีตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ ได้เคยกล่าวหาพ่อแม่ของเด็กซึ่งรวมมโชนันฐานยินยอมให้ลูกออกไปแข่งรถบนถนนสาธารณะในยามวิกาลเพื่อต้องการที่จะให้พ่อแม่มีส่วนรับผิดชอบ จึงมีปัญหาคำนำพ่อแม่มาร่วมรับผิดชอบจะสามารถที่จะแก้ไขและลดอาชญากรรมได้จริงหรือไม่

ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่าครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด แต่เนื่องจากว่าปัจจุบัน สภาพของครอบครัวไทยได้เปลี่ยนแปลงจากครอบครัวใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวกันมากขึ้น

นอกจากนี้สังคมไทยยังมีความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้สูงมาก กล่าวคือ ร้อยละ 20 ของผู้ที่มียาได้มากที่สุดของประเทศมียาได้มากกว่าร้อยละ 20 ของผู้ที่มียาได้น้อยที่สุด 13 เท่า ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวทำให้พ่อแม่และแม่ของหลายครอบครัวต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหาเงินให้เพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น หลายครอบครัวจึงไม่มีเวลาในการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน บางครอบครัวใช้สุราเป็นเครื่องบำบัดความเครียด บางครอบครัวใช้ความรุนแรง ผลสุดท้ายคือเกิดปัญหาการทิ้งร้างและหย่าร้าง ดังนั้น อัตราการหย่าร้างจึงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จาก 3.45 คู่ต่อ 1,000 ครอบครัว ในปี 2539 เป็น 4.36 คู่ต่อ 1,000 ครอบครัว ในปี 2544 (สกุลสุข หอพิบูลสุข, ญุฑฐิรา หอพิบูลสุข, 2549, หน้า 115)

เมื่อพิจารณาตามมาตรา 26 (3) จะสามารถได้เป็น 2 กรณี คือ

- (1) การก่อให้เกิดเด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด
- (2) การยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด

ถ้าเป็นการก่อให้เกิดกระทําความผิดนั้น ได้แก่ การบังคับ ชู่เช็ญ ชักจูง ส่งเสริมให้เด็กที่ยังไม่มีเจตนาประพฤตินไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทําความผิดมีเจตนาและมีความประพฤติน เช่นนั้น เช่น การที่พ่อแม่บังคับให้ลูกไปลักทรัพย์ เสพยาเสพติด ค้าประเวณี เล่นการพนัน ย่อมเป็น ความผิดฐานนี้

ส่วนการยินยอมให้เด็กประพฤตินไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทําความผิด คือ กรณีที่ บิดามารดาอยู่แล้ววบุตรของตนมีความประพฤตินที่ไม่เหมาะสม แต่ยังยินยอมให้กระทําความผิด เช่น กรณีที่บุตรมีพฤติกรรมลักทรัพย์ของเพื่อนนักเรียนเป็นประจำ แต่บิดามารดา ไม่ได้ห้ามและยัง ยินยอมให้ลูกมีพฤติกรรมเช่นนั้น

เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบความผิดฐานบังคับ ชู่เช็ญ หรือยินยอมให้เด็กประพฤติน ไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทําความผิด จะเห็นว่าความรับผิดชอบทางอาญานี้เกิดจากการลงมือ กระทําของบิดามารดา ด้วยการบังคับ ชู่เช็ญ ชักจูงและส่งเสริมให้เด็กประพฤตินไม่สมควรหรือน่า เสี่ยงต่อการกระทําความผิดไม่ใช่ความรับผิดชอบทางอาญาตามที่กฎหมายกำหนดให้พ่อแม่ต้องร่วมรับ ผิดทางอาญากับลูก กรณีจึงแตกต่างจากการที่เด็กไปทําละเมิด ซึ่งกฎหมายกำหนดให้บิดามารดา ต้องร่วมรับผิดชอบกับบุตรชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

จากกรณีดังกล่าวตัวผู้ศึกษามองว่า การนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมาตรา 26 (3) มา ใช้บังคับนั้นอาจจะเป็นการสร้างปัญหาและภาระให้กับครอบครัวมากยิ่งขึ้นซึ่งอาจจะไม่ใช่วิธีใน การแก้ปัญหาที่ถูกต้อง ผู้ศึกษาใคร่ขอยกตัวอย่างประเด็นปัญหาตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น นายเทียม บิดาสนของเด็กชายเบิร์ต (นามสมมุติ) เด็กชายอายุ 15 ปี ผู้ถูกตำรวจจับกุมและส่งฟ้องคดีเกี่ยวกับ แข่งรถจักรยานบนท้องถนน ยอมรับสารภาพตามกฎหมายว่ากระทําความผิดและยินยอมจะให้เวลา ศาลดูใกล้ชิดมากขึ้น ถึงแม้ว่าลูกเป็นเด็กดี แต่ถูกลูกหลงจากกรณีเพื่อนในกลุ่ม ไปมีเรื่องกับ ตำรวจ ด้านสถานีตำรวจภูธรประจวบคีรีขันธ์ บรรยายฟ้องว่า เด็กแข่งรถในทางโดยไม่ได้รับ อนุญาตและเป็นการกระทํา ในเวลาหลังเที่ยงคืนด้วย ซึ่งจากเรื่องดังกล่าวต่างฝ่ายมุ่งมีเจตนาที่จะ คุ้มครองเด็กด้วยกันทั้งคู่

ความคิดเห็นของผู้เป็นบิดามี รู้สึกเสียใจ เพราะคดีที่เกิดขึ้น ไม่ได้เป็นเพราะการกระทํา ความผิดของตนสิ่งที่หวัง ถ้าเกิดตนโดนขัง ทรยศกับบุตรที่ไม่รู้เรื่องและไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ กระทําความผิดจะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไร เพราะขาดรายได้หลักที่เลี้ยงครอบครัวที่ได้มาจากตน อย่งไรก็ตามตนซึ่งเป็นชาวบ้านธรรมดาก็ต้อง ยอมรับในผลของกฎหมายและยอมรับต่อปัญหา ดังกล่าวในข้างต้น

ข้อเท็จจริง นายเทียมมีอาชีพแรงงานรับจ้าง ในอู่ซ่อมรถแห่งหนึ่ง ที่ปทุมธานี ภรรยาทำงานโรงงาน สองคนไม่ค่อยมีความรู้ จบ ป.4 ภรรยาจบ ป.2 ลูกทั้ง 2 คน ก็เป็นเด็กดี แต่วันที่เกิดเรื่องประมาณเกือบ 2 ทูม ไม่รู้ว่าลูกไปทำอะไร เมื่อได้คุยกัน ลูกบอกว่าเพิ่งกลับมาจากไปเล่นเกมที่บ้านเพื่อน ไปด้วยกันประมาณ 7 คน พอจากกลับก็ขี่รถกันมาหลายคันและเพื่อนในกลุ่ม ดัน ไปมีเรื่องกับตำรวจ แต่ลูกไม่รู้เรื่องอะไรของเขา ยังเด็กเพิ่งแต่ติดสอยห้อยตามกันไปเท่านั้น

จากคดีดังกล่าวตำรวจได้ มีการบรรยายในฟ้องว่า เมื่อประมาณระหว่างวันที่ 15 มีนาคม 2547 ตลอดมา จนถึงวันที่ 30 มีนาคม 2547 เวลากลางวันหลังเที่ยงคืน จำเลย (นายเทียม) ได้บังอาจส่งเสริมหรือ ยินยอมให้ น้องเบิร์ตเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นบุตรประพฤตินไม่สมควร และน่าจะทำให้น้องเบิร์ตมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด โดยเมื่อตามวันเวลาดังกล่าว จำเลย ในฐานะบิดายินยอมโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้น้องเบิร์ตซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับขี่จักรยานยนต์ นำรถจักรยานยนต์ไปกระทำความผิด ฐานแข่งขันรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตอาจเป็นเหตุให้น้องเบิร์ตมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวต่อไปอีก

เรื่องดังกล่าวศาลได้พิพากษาว่า การพิจารณาคดี สรุปลแล้ว ศาลพิพากษาว่า นายเทียมมีความผิด ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26(3) และมาตรา (78)

อย่างไรก็ตาม นายเทียมได้รับการขอ การ ลงโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 กับไม่ชำระค่าปรับ ให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 29 และมาตรา 30 ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของกฎหมายที่ไม่มุ่งลงโทษ แต่เน้นมาตรการตักเตือนจริงจังเพื่อการปรับปรุง

กรณีดังกล่าว ตัวผู้ศึกษามองว่าการที่ผู้ปกครองเองไม่ได้มีเจตนาที่จะให้บุตรมีพฤติกรรม หรือความประพฤตินไม่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยความจำเป็นและสถานการณ์แวดล้อมที่บังคับและมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ทำให้ ผู้ปกครองเองต้องมุ่งที่จะหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว ซึ่งถึงแม้ว่าเงินจะไม่ใช่ว่าปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต แต่ ณ ปัจจุบันเองด้วยสภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนไปเงินเองถือได้ว่าอาจจะปัจจัยสี่ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์แล้ว ซึ่งจากกรณีดังกล่าวมานั้น ผู้ศึกษาเองใคร่ขอมีแนวคิดว่าการที่จะนำพ่อแม่ของเด็กมาร่วมรับผิดชอบนั้นไม่ใช่การแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ ซึ่งวิธีการดังกล่าวผู้ศึกษามองว่า ไม่สามารถที่จะลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กได้ ซึ่งปัญหาของเด็กเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน

ซึ่งตามกฎหมายคุ้มครองเด็กของประเทศไทยขณะนี้ มุ่งให้ความสำคัญต่อตัวเด็กเป็นหลักที่จะใช้อำนาจศาลมาแทรกแซงปัญหาระหว่างพ่อแม่และเด็กนอกจากจะได้รับความยินยอม ผู้ศึกษาขอ ยกตัวอย่างคดี ที่มีการฟ้องกันที่ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและ

ครอบครัวเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2547 คดีระหว่างพนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี โจทก์ นาย ท.จำเลย ฐานความผิด ส่งเสริมหรือ ยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรและน่าจะทำให้เด็กมีความ ประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด (แข่งรถในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาต) โดยโจทก์บรรยายฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ 15 มีนาคม 2547 ตลอดมาจนถึงวันที่ 30 มีนาคม 2547 เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยได้บังอาจส่งเสริมหรือยินยอมให้นาย อ . เด็กอายุ 15 ปีเศษ ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นบุตร ประพฤติตนไม่สมควร และน่าจะให้นาย อ . มีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด โดยเมื่อตามวันเวลาดังกล่าว จำเลยในฐานะบิดา ผู้ปกครองซึ่งรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ส่งเสริมยินยอมโดยทางตรงหรืออ้อมให้นาย อ . เด็กในความ อนุเคราะห์เลี้ยงดูของตน ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ นำรถจักรยานยนต์ไปกระทำผิดฐานแข่งขันรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์โดยไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ไม่สวมหมวกนิรภัยและขับรถจักรยานยนต์มีอุปกรณ์ไม่ครบถ้วน ผ่าฝืนกฎหมาย อันเป็นการประพฤติตนไม่สมควรซึ่งถูกดำเนินคดีไปแล้วและอาจเป็นเหตุให้นาย อ. มีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิดในลักษณะดังกล่าวอีกต่อไป เหตุเกิดที่ ต.ประชาธิปไตย อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ต่อ มาวันที่ 5 เมษายน 2547 จำเลยให้การรับสารภาพชั้นศาลพิพากษาเป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่ คค .อ 1/2547 คดีอาญาหมายเลขแดงที่ คค.อ 1/2547 ว่าจำเลยมีความผิดตาม พ.ระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26 (3),78 จำคุก 2 เดือน ปรับ 3,000 บาท จำเลยให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 1 เดือน ปรับ 1,500 บาท ให้รอการลงโทษ 1 ปี

คดีดังกล่าวนี้เป็นคดีตัวอย่างที่มีการลงโทษบิดา ซึ่งเป็นผู้ปกครองด้วย แม้ว่าตัวเด็กเองจะถูกดำเนินคดีในความผิด ที่ตนได้กระทำโดยตรงไปแล้วก็ตาม เป็นที่เห็นได้ว่า การที่เด็กไปกระทำ ความผิดขึ้นมานั้น ย่อมทำให้บิดามารดา ผู้ปกครอง อาจต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายฉบับนี้ไปด้วย ดังนั้นคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน จ.แพร่ อย่างเช่นกรณีที่วัยรุ่นนรกพวกมดผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือถึงแก่ความตาย ที่เกิดขึ้นจำนวนหลายราย หากมีการสอบสวนดำเนินคดีกับบิดามารดา ตามกฎหมายฉบับนี้ด้วย ก็อาจจะมีการฟ้องบิดามารดาให้รับโทษได้ด้วย

จากกรณีดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับตัวอย่างแรกจะพบว่า จากตัวอย่างที่สองที่ต้องให้พ่อแม่ต้องร่วมรับผิดชอบในการกระทำ ความผิด ของเด็ก ที่พ่อ แม่ หรือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ในพฤติกรรมดังกล่าวแต่ได้ปล่อยปละละเลย สมควรที่จะต้องได้รับโทษ ซึ่งกฎหมายเองสมควรที่จะดูจากเจตนาของผู้ปกครองเป็นสำคัญ ในการที่ให้เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำ ความผิด

โดยมีทฤษฎีในกลุ่มทฤษฎีที่เกี่ยวกับอุปนิสัย (Trait theories) โดยนักคิดที่สำคัญคือ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1856-1938) ซึ่งได้อธิบายถึงสาเหตุของอาชญากรรมโดยนำเอา การศึกษาด้านจิตวิทยาวิเคราะห์และอธิบาย สาเหตุต่าง ๆ โดยอาศัยหลักจิตวิทยา (Psychology) และจิตเวชศาสตร์ (Psychiatry) เป็นหลักปรัชญาในการรักษา (Treatment) และการ แก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) ผู้กระทำความผิด โดยฟรอยด์ เชื่อว่า ความก้าวร้าวกับความรุนแรงเป็น ลักษณะตามคิบบของมนุษย์ โดยจะแสดงออกเมื่อเกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงในตัวผู้กระทำความผิดเอง ทั้งนี้ ทฤษฎีทางจิตวิทยาตามแนวคิดนี้มี 7 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีบุคลิกภาพ (Freudian theory of personality) ทฤษฎีปัญหาทางอารมณ์ (Emotional problem theories) ทฤษฎีจิตผิดปกติ (Mental disorder theories) ทฤษฎีการเป็นปรปักษ์ต่อสังคม (Sociopathy theory) ทฤษฎีรูปแบบการคิด (Thinking pattern theory) ทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of imitation) และทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of imitation)

กาเบรียล ทาร์ด (Jean Gabriel Tarde, 1843-1904) นักอาชญาวิทยาได้เสนอแนวคิดด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับการเลียนแบบ โดยเชื่อว่ามีกฎของการเลียนแบบที่กลายเป็นอาชญากรรมอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

- (1) การเลียนแบบพฤติกรรมระหว่างผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน
- (2) การเลียนแบบจากผู้ที่มีสถานะเหนือกว่าตน เช่น เด็กจะเลียนแบบผู้ใหญ่คนชั้นต่ำจะเลียนแบบชนชั้นกลาง ส่วนคนชั้นกลางจะเลียนแบบชนชั้นสูง เป็นต้น และ
- (3) การเลียนแบบพฤติกรรมใหม่ตาม “กฎของการแทรกแทน” (Law of insertion) ของทาร์ด เช่น เดิมมีพฤติกรรมเล็กน้อย ง่าย ต่อมาถูกจับได้และติดคุกเมื่อพ้นโทษออกมา ก็ไปปล้นแทน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่หนักกว่าเดิม เป็นต้น ทั้งนี้ ทาร์ดเชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมนั้นจะมีผลทำให้บุคคลสามารถเลียนแบบพฤติกรรมกันได้ ตัวอย่างเช่นการกลุ่มเลียนแบบในภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือ สื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งล้วนเป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอาชญากรได้ทั้งสิ้น

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นนี้ ผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่างมานั้น ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า ทฤษฎีที่ผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่างมานั้น ในส่วนของอุปนิสัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็ก โดยการกระทำความผิดของเด็กนั้น อาจเกิดจากอุปนิสัยที่สะสมมา หรือ สภาพจิตใจของเด็กเองและยังมีทฤษฎีกลุ่มทฤษฎีที่เกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม (Social structure theories) นักคิดในกลุ่มนี้เชื่อว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ด้อยกว่าเป็นสาเหตุหลักของปัญหาอาชญากรรม เนื่องจากนักทฤษฎีเหล่านี้มองว่าสังคมในปัจจุบันมุ่งเน้นในด้านวัตถุนิยมจึงส่งผลให้

กลุ่มคนที่ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจหรือกลุ่มคนที่เป็นผู้ด้อยโอกาส ในสังคม มีโอกาสประกอบอาชีพการงานสูงกว่ากลุ่มอื่น

ทั้งนี้ เพื่อต้องการยกระดับฐานะของตนให้ทัดเทียมกับคนอื่น ๆ ในสังคม นอกจากนี้ กลุ่มนักทฤษฎีโครงสร้างทางสังคมได้แบ่งคนในสังคมออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มชนชั้นสูง กลุ่มชนชั้นกลาง และกลุ่มชนชั้นล่าง โดยกลุ่มชนชั้นล่างจะเป็นกลุ่มที่มีโอกาสประกอบอาชีพการงานมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มชนชั้นกลางและกลุ่มชนชั้นสูงมีโอกาสประกอบอาชีพการงานน้อยกว่า อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า สาเหตุในการกระทำผิดของคนทั้งสามกลุ่มนี้มีความแตกต่างกัน โดยแปรผันไปตามโครงสร้างของสังคมกลุ่มชนชั้น ๆ กล่าวคือในกลุ่มคนชั้นต่ำมักก่ออาชญากรรมด้วยสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคม เช่น การลักเล็กขโมยน้อยเพราะความอดอยาก ในขณะที่กลุ่มชนชั้นกลางและชนชั้นสูงมักจะมีสาเหตุในการกระทำผิดที่ซับซ้อนกว่า เช่น กลุ่มอาชญากรรมคอปกขาว หรือกลุ่มอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะกระทำผิดเพราะความโลภและความไม่รู้จักพอ ไม่ใช่เพราะความอดอยาก อนึ่งนักทฤษฎีกลุ่มนี้สรุปว่าการอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เหมือนกันพลังสังคม (Socialforce) จะส่งผลให้สมาชิกในสังคมมีพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นพื้นฐานและส่วนหนึ่งของแนวคิดในทฤษฎีที่สำคัญ 3 ทฤษฎี คือ

ตามทฤษฎีดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป วัตถุนิยมได้เข้ามามีบทบาทมากในการดำเนินชีวิต ของเด็กและเยาวชน จนทำให้เด็ก และเยาวชน มีความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม และความเท่าเทียมกันกับเด็กในวัยเดียวกันที่มีฐานะทางการเงิน ทางสังคมที่ดีกว่าตน จึงส่งผลให้เด็กเหล่านั้น กระทำในทุกวิถีทาง เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งในสิ่งที่ตนปรารถนา จนก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้น ซึ่งพฤติกรรม ดังกล่าวเหล่านั้น อาจะเกิดขึ้น เนื่องจากว่าเด็กบางคนมีความสามารถในการควบคุมตนเองได้ต่ำกว่า มาตรฐานของเด็กทั่วไป ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ภายในจิตใจของเด็ก คนนั้น ซึ่งการกระทำผิดของเด็กเหล่านั้น ถ้าเกิดขึ้นเนื่องมาจากการกระทำผิดของตัวเอง โดย ที่พ่อแม่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือ ไม่ได้มีส่วนในการกระทำผิดของเด็กนั้น การที่จะเอาผู้ปกครองมาร่วมในการรับผิดชอบของเด็กนั้น โดยที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนในการรู้เห็น หรือไม่ได้ยินยอมให้เด็กก่อการกระทำผิดนั้น การที่จะเอาผู้ปกครองมาร่วมรับผิดชอบด้วยนั้น ยี่งจะเป็นการ สร้างภาระปัญหาและความเครียดให้กับ ครอบครัวมากยิ่งขึ้น และ ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กที่ ปัญหาในที่สุด แต่ถ้าเป็นในกรณีกับผู้ปกครองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิดของเด็กโดยยินยอมหรือส่งเสริมให้เด็กกระทำผิด กฎหมาย

ควรจะมีการกำหนดให้ผู้ปกครองร่วมรับผิดชอบในการกระทำความผิดของบุตร โดยอาจจะกำหนดเป็นโทษปรับหรือตามสมควรแล้วแต่กรณีของความผิด

ปัญหาการคุ้มครองเด็กกรณีเข้าสู่กระบวนการสงเคราะห์เด็ก

การสงเคราะห์เด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก หมวดที่ 3 คือการให้ความช่วยเหลือต่อเด็กและครอบครัว ที่อยู่ในสถานะที่จำเป็นที่ จะต้องได้รับการสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีพัฒนาการที่เหมาะสม โดยที่เด็กเหล่านี้จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในการเลี้ยงดูอบรม ฝึกวิชาชีพหรือบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและรังจิตใจ

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก มาตรา 32 กำหนดว่า เด็กที่พึงจะได้รับการสงเคราะห์ได้แก่ เด็กเร่ร่อน หรือ เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง ณ ที่ใดที่หนึ่ง เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุใด ๆ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิกการ ทูพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยาจน เป็นผู้เยาว์ หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็น โรคจิตหรือ โรคประสาท เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสมอันอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณ หรือตกอยู่ในภาวะ อันใดอันอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติดีเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ เด็กพิกการ เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

แนวทางในการสงเคราะห์เด็กนั้น ตามมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้น ได้มีการกำหนดให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 24 ที่ได้รับแจ้ง หรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ จะต้องดำเนินการตามมาตรา 33 คือ

- (1) ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่เด็กและครอบครัวหรือบุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้สามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรา 23
- (2) มอบเด็กให้อยู่ในความอุปการะของบุคคลที่เหมาะสมและยินยอม รับผิดชอบรับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูตามระยะเวลาที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกินหนึ่งเดือน ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการตาม (1) ได้
- (3) ดำเนินการเพื่อให้เด็กได้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
- (4) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในครอบครัวอุปถัมภ์ หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะ
- (5) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานแรกรับ

(6) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์

(7) ส่งเด็กเข้าศึกษาหรือฝึกอาชีพ หรือส่งเด็กเข้าบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ ศึกษาหรือฝึกอาชีพในสถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือส่งเด็กเข้าศึกษากล่อมเกลาจิตใจโดยใช้หลักศาสนาในวัดหรือสถานที่ทางศาสนาอื่น ที่ยินยอมรับเด็กไว้

จากกรณีที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนั้น การที่ จะส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ เข้ารับการอุปการะในสถานแรกรับ ครอบครัวอุปถัมภ์ สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานที่ทางศาสนา ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองโดยความยินยอมดังกล่าวต้องทำเป็นหนังสือ หรือยินยอมด้วยวาจาต่อหน้าพยานอย่างน้อย 2 คน ในกรณีที่ผู้ปกครองไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันควรหรือไม่อาจให้ความยินยอมได้ ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มีอำนาจส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ตามวิธีการข้างต้น ทั้งนี้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องฟังรายงานและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ก่อน ซึ่งในระหว่างที่เด็กได้รับการอุปการะจากบุคคลหรือองค์กรข้างต้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้เด็กสามารถกลับไปอยู่ในความปกครองของผู้ปกครอง โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่าในกรณีของการสงเคราะห์เด็กนั้น การที่จะนำเด็กที่เพิ่งได้รับการสงเคราะห์เข้าสู่กระบวนการสงเคราะห์ โดยที่จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองก่อนนั้น ย่อมจะทำให้เกิดปัญหา ในการที่ภาครัฐจะนำเด็กเข้ารับการช่วยเหลือ กล่าวคือว่า หากผู้ปกครอง ไม่ยินยอมจะไม่สามารถนำตัวเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ได้ เด็กก็จะไม่ได้รับการช่วยเหลือ ดูแล ซึ่งเมื่อวิเคราะห์บทบัญญัติมาตรา 32 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้น จะเห็นได้ว่า เด็ก ที่เพิ่งได้รับการสงเคราะห์นั้น ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ขาดโอกาสทางสังคม ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างเร่งด่วน ยกตัวอย่าง เช่น เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กขอทานตามสี่แยกไฟแดง และ โดยเฉพาะเด็กที่ติดยาเสพติด

ซึ่งในปัจจุบันในแต่ละปีมีสถิติการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น โดยนายแพทย์ วิโรจน์ วีรชัย ผู้อำนวยการสถาบันธัญญารักษ์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข กล่าวถึงกรณีข้อมูลการสืบสวนของตำรวจปราบปรามยาเสพติด ที่ระบุว่า จังหวัด สิงห์บุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในท้องที่ภาคกลางที่มีการแพร่ระบาดของป็นยาเสพติด อย่างรุนแรง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กนักเรียน ซึ่งในปี 2551 เยาวชนกลุ่มนี้ติดยาไม่ถึง ร้อยละ 1 ปี 2552 เพิ่มเป็นร้อยละ 4 ปี 2553 เพิ่มเป็นร้อยละ 7 และช่วง 6 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2554 คือ ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2553 ถึง มีนาคม 2554 เพิ่มเป็นร้อยละ 12 ซึ่งจากกรณีที่ได้ยกตัวอย่างมาผู้

ศึกษามีความเห็นว่าการที่จะนำเด็กเข้าสู่กระบวนการสงเคราะห์นั้น ควรจะให้เป็นที่ของตัวผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กล่าวคือ แม้ตัวผู้ปกครองจะไม่ให้ความยินยอม แต่ผู้ว่า หรือ ผู้มีอำนาจ ก็สามารถที่จะนำเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ได้ โดยกฎหมายสมควรที่จะมีการกำหนดในการที่จะให้อำนาจต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการที่พบเห็นเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ช่วยเหลือ สามารถที่จะเข้าไปช่วยเหลือได้ทุกเวลา โดยเมื่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดร่วมกันวินิจฉัยพบว่าเด็กสมควรได้รับการฟื้นฟูหรือสงเคราะห์ ให้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กส่งตัวเด็กเข้ารับการช่วยเหลือได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองเด็ก เพราะเนื่องจากว่าบางครั้ง สาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เริ่มต้นมาจากครอบครัว และผู้ปกครองเองช่วยปกป้องเด็กในการกระทำความผิด หรือเด็กดังกล่าวอาจถูกพ่อแม่ใช้เป็นเครื่องมือ

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ในกรณีที่ ว่าคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก สมควร ที่มีหน้าที่โดยตรง เนื่องจากว่า ในบางกรณีกฎหมายมีเพียงแต่มาตรการที่จะมุ่งคุ้มครอง ปกป้อง แต่ไม่มีมาตรการเยียวยาในสภาพของจิตใจ โดยเฉพาะในกรณีของเด็กที่ติดยาเสพติดนั้น ถือว่าเป็นปัญหาอันดับหนึ่งในการกระทำความผิด นำหน้าเหนือกว่าคดีประเภทอื่น แต่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนั้น ไม่มีมาตรการที่จะเยียวยา ฟื้นฟู เด็กที่ติดยาเสพติด หรือ ในกรณีถ้าเด็กมีความจำเป็นที่จะต้องให้แพทย์เป็นผู้วินิจฉัย เช่น เด็กติดยาเสพติด ก็ให้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดดำเนินการส่งตัวเด็กเข้าพบแพทย์ภายใน 48 ชั่วโมง และสามารถนำตัวเด็กเข้าสถานแรกรับ หรือสถานที่บำบัดฟื้นฟู แล้วแต่กรณีได้ทันที

โดยเมื่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กวินิจฉัยร่วมกันแล้วว่า เด็กได้เข้ารับการดูแลหรือการสงเคราะห์ ครบถ้วนตามกำหนดเวลาแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการในการส่งตัว เพื่อที่จะให้เด็กกลับคืนสู่ครอบครัวโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ปกครองสามารถที่จะดูแลเด็กได้ แต่ถ้าในกรณีที่ครอบครัวเองยังไม่พร้อม อาจจะ让孩子อยู่ในความดูแลของผู้มีหน้าที่ต่อไป และกฎหมายเองสมควรที่จะมีการให้เด็กที่ได้รับการสงเคราะห์หรือ ช่วยเหลือ ฟื้นฟู เข้ามารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ระยะเวลา 6 เดือน จนครบกำหนดสองปี เพื่อติดตามผลและป้องกันผลที่อาจจะเกิดขึ้นซ้ำอีกครั้ง